

I. GAZDASÁGI HÍREK

Makrogazdasági hírek

Az agráripari termékek átlagosan 21,7%-kal drágultak 2022 utolsó negyedében

Az Allami Statisztikai Hivatal (DZS) adatai szerint, 2021 azonos időszakához viszonyítva, 2022 utolsó negyedében a növényi eredetű termékek árai 16,7%-kal növekedtek, az élőállatok, a baromfi és egyéb állati eredetű termékek pedig 37,8%-kal drágultak meg. A statisztikai elemzés szerint a növényi eredetű termékek áremelkedése leginkább a gabonafélék (37,9%), az ipari növények (6,5%), a bor (4,8%) a gyümölcsfélék (11,7%), és a zöldségfélék (23,6%) drágulásának tudhatók be. Az állati eredetű termékek közül leginkább a tej (43,5%), a sertéshús (57,2%), a marhahús (21,3%), a baromfihús (26%) és a tojás (71,1%) drágult meg. A javak és szolgáltatások átlagos, 29%-os áremelkedésére az energiaárak (48,7%), a műtrágyaárak (43,5%) és az állati takarmányok árai (37,8%) voltak leginkább kihatással.

A Horvát Nemzeti Bank adatai szerint a külföldiek 2022-ben 4 Mrd euróval többet költöttek

A horvátországi GDP tavalyi növekedése várhatóan a tervezettnél jobbnak bizonyul majd. A lakossági fogyasztás is növekedett, melyet nagyban elősegített a sikeres turistaidény. A héten megjelent statisztikai adatok szerint tavaly a légiforgalom 108%-kal, a tengeri forgalom 24%kal növekedett 2021-hez képest. A turizmus bevétele tavaly 13 Mrd euró volt, ami mintegy 4 Mrd euróval több, mint 2021-ben, és 2,5 Mrd euróval haladja meg a világjárvány előtti, 2019-es év bevételét is. A rekordértékű bevétel hatása az árak emelkedésére viszont nem elhanyagolható, ugyanis a turistaidény csúcsán (június-szeptemberi időszak) az árak átlagosan 16,6%-kal növekedtek, míg 2021 azonos időszakában ez az emelkedés csak 3,9%-os volt. A HNB adatai szerint 2022-ben külföldi bankkártyákon keresztül 4,27 Mrd euró értékű fizetés történt, ami magába foglalja az ATM berendezéseken felvett készpénzt, az áruk és szolgáltatások hitelkártyás fizetését és az elektronikus úton megvalósított átutalásokat. Ez 54,5%-os növekedést jelent a 2021-es évhez viszonyítva. Ezzel párhuzamosan, a sokat emlegetett vásárlóerő-esés ellenére, a Horvátországban kiadott bankkártyákon keresztülli fizetési forgalom is megnőtt, és elérte a 2,71 Mrd eurót, ami 40%-os növekedés 2021-hez képest.

Horvátországban csak 28.784 külföldi állampolgár él

A népszámlálásban szereplő Horvátországban élő külföldi állampolgárok száma 28.784, és a teljes népesség 0,74%-át teszik ki. Érdekes, hogy Horvátországban további 558 állampolgárság nélküli, és 173 ismeretlen állampolgárságú személy él. Az Állami Statisztikai Hivatal (DZS) adatai szerint a legtöbb külföldi Bosznia-Hercegovinából érkezett (7400). Az első 20 ország, ahonnan a legtöbb külföldi állampolgár érkezik, Szerbia (2764), Szlovénia (2625), Németország (2148), Koszovó (1199), Olaszország (1133), Észak-Macedónia (1107), Kína (797), Ukrajna (618), Nagy-Britannia (564), USA (546), Oroszország (545), Ausztria (456), Nepál (433), Magyarország (397), Fülöp-szigetek (350), Franciaország (328), Albánia (313), Hollandia (288) és a Cseh Köztársaság (283). A legkevesebben (országonként öt fő) pedig Gambiából, Malajziából, Szenegálból, Uruguayból, Zambiából és Zimbabwéből származnak. A DZS adatai azokra a külföldi állampolgárokra vonatkoznak, akik a népszámlálás pillanatában tartózkodási engedéllyel rendelkeztek. Ezen felül Horvátországban tavaly 124.121 külföldi személy tartózkodott munkavállalási engedéllyel.

Az oroszok és az ukránok a leggyakoribb digitális nomádok Horvátországban

Január végén 597 külföldi állampolgár tartózkodott érvényes ideiglenes tartózkodási engedéllyel Horvátországban, ezek kétharmada Oroszországból és Ukrajnából érkezett. Az ukrainai háború miatt lakhelyüket különböző okok miatt elhagyó személyek elsődlegesen a szomszédos skandináv és balti országokba költöztek, majd onnan érkeztek Horvátországba. Az orosz digitális nomádok is preferált úticélként tekintenek Horvátországra, és hosszabb tartózkodásra rendezkedtek be. A 90 napnál hosszabb tartózkodás esetén a „nomádoknak”

ideiglenes tartózkodási engedélyt kell kérniük a horvát Belügyminisztériumtól (MUP). Tavaly a MUP összesen 595 ilyen típusú tartózkodási engedélyt állított ki, 213-at orosz, 209-et ukrán, 54-et pedig amerikai digitális nomádok számára. Az idei év elején megnőtt az orosz érdeklődés a horvátországi tartózkodás iránt, ugyanis a 142 kérelemből 85 orosz állampolgártól érkezett. A digitális nomádok száma viszont feltehetően sokkal nagyobb az említetténel, ugyanis az EUs állampolgárságú és a 90 napnál rövidebb ideig Horvátországban tartózkodók számára nincs kötelezettség tartózkodási engedély megszerzésére.

Az EB 2022. február 15-én két bírósági eljárást indított az Európa Unió Bíróságán (EUB) Horvátország ellen

Az EB az egyik eljárást a megújulóenergia-irányelv átültetésének elmulasztása miatt indította el, a másikat pedig azért, mert Horvátország nem hajtotta végre a Biljani Donjiban (Bosznia-Hercegovina) található, 140.000 tonna törvénytelen hulladék lerakásával kapcsolatos, korábbi bírósági döntés rendeletét. Ebben a Bíróság megállapította, hogy a szóban forgó köztérreléket nem melléktermékként, hanem hulladékként kell kezelni. A Bizottság szerint, az uniós jog megsértése miatt Horvátország, Magyarország és Portugália ellen indított eljárásokat, és pénzügyi szankciók elrendelését javasolja a Bíróságnak. A tagállamoknak a megújulóenergiairányelv átültetését 2021. június 30-ig kellett volna végrehajtaniuk, de Horvátország, Magyarország és Portugália mindeddig nem számolt be az Irányelv minden rendeletének átültetéséről a nemzeti törvényhozásukba.

Vállalati hírek

Zágrábi szálloda nyitásával folytatja 18 M euró értékű befektetési ciklusát a pólai AHG

Az Arena Hospitality Group (AHG) szállodaüzemeltető tavasszal egy 18 M euró értékű egy lakóépületből átalakított luxusszálloda megnyitását tervezi, a Zágráb belvárosában található Amruseva utcában. Ez lesz egyben az első „Art’otel” Horvátországban, de az AHG még nem hozta nyilvánosságra, mely művész képviseli majd magát műveivel. A Radisson szállodalánc részét képező, Art’otel 115 szobával, wellness és fitnessz tartalommal, étteremmel, kisebb konferenciateremmel és korlátozott kapacitású parkolóval rendelkezik. Emellett a vállalat folytatja Pólában (Pula) is a tevékenységét: a tavalyi 34 M euró értékű befektetését követően, idén a pólai Stoja és a medulini Kazela kempingek minőségjavítását is tervezi, amiknek köszönhetően a kempingek egész évi nyitvatartása válhat lehetővé. A szállodaipari vállalat bejelentette még az 1909-ben épült pólai Riviera szálló felújítását is, melyet az AHG pár évvel ezelőtt vásárolt meg a horvát államtól. A Riviera rekonstrukcióját a vállalat az Idegenforgalmi és Sportminisztérium folyamatban lévő „a fenntarthatóság erősítése és a vállalkozók zöld-és digitális átalakulásának ösztönzése a turizmus ágazatában” elnevezésű programjába tervezi bejelenteni. Végezetül a befektetési ciklusban tervezik a pólai Punta Verudela Resort bevásárló utcája kínálatának bővítését is.

Az IKEA bővíti horvátországi befektetéseit

Az IKEA első horvátországi áruházának 2014-es megnyitása után 4 évvel, a szomszédos Rugvica ipari parkban megnyitotta Horvátország legnagyobb „outlet” központját, a Designer Outlet Croatia központot, 19 ezer m²-en 60 M euró értékben. Az IKEA tulajdonában lévő, összesen 400 ezer m²-es területen, a fennálló két bevásárlókomplexum mellett, jelenleg még két, összesen 28 M eurós különálló projekt előkészületei folynak. Az egyik a Designer Outlet bővítése 9 ezer m²-rel, melyben hét új épületben 48 új üzlet kap majd helyet. A másik projekt egy kiskereskedelmi telephely, ún. Retail Park építése 12 ezer m² zöld területen, 14 üzlethelyiség részére, önálló vendéglátóipari létesítménnyel. Az IKEA a Gazdasági és Fenntartható Fejlődési Minisztériumhoz benyújtotta a környezeti hatástanulmányok kidolgozásával kapcsolatos véleményezési kérelmet, melyet a minisztérium 30 napos nyilvános vitára bocsátott.

Hamarosan új stratégiai partnert kap a fiumei kikötő (Luka Rijeka)

A 2017-ben kötött részvényesi szerződés alapján, a lengyel OT Logisitic (OTL) vállalat irányította a fiumei kikötő működését, mint a Fiumei Kikötő (Luka Rijeka d.d.) egykori

legnagyobb részvényese, közösen két horvát nyugdíjalappal (AZ és Erste Plavi). A lengyel cég 2021-ben átengedte részvényeinek 17,51%-át az ugyancsak lengyel tulajdonban lévő Rubicon Partners Ventures cégnek, megtartva a részvények 7,87%-át. Az elmúlt napokban az OTL előszerződést kötött a cseh Port Acquisitions céggel a két lengyel vállalat tulajdonában lévő részvénytársaság átvételéről (OTL, Rubicon). Az aláírt előszerződés a részvények 25,38%-ára vonatkozik, 7,7 eurós áron részvényenként, 26,34 M euró összértékben. (A Port Acquisitions mögött Jaroslav Strnad cseh üzletember áll, aki tavaly a bródi (Slavonski Brod) Djuro Djaković speciális járműveket gyártó vállalat többségi tulajdonát is megszerezte.) A fiumei kikötő átvételére vonatkozó akvizíciót két szakaszban tervezik megvalósítani, előzményként több jogi és pénzügyi lépés megtételére van szükség, de az ügyletnek a tervek szerint legkésőbb 2023. március 23-ig be kell fejeződnie. A cseh befektető a harmadik lengyel társtulajdonos, a Foreign Expansion fund 8,75%-os résztulajdonát is meg szeretné majd vásárolni, ezzel pedig a Luka Rijeka részvényeinek összesen több, mint 34%-át ellenőrizné. Emellett a kikötő részvényeinek közel egyharmada a horvát nyugdíjalapok, 25%-a a horvát állam, a csaknem 9%-os részvénytársaság pedig a kiskereskedők tulajdonában van. A Luka Rijeka üzleti eredménye a teljes 2022-es évre még nem ismert, viszont a vállalat a tavalyi év első 9 hónapjában rekordértékű 7,45 M euró nyereséget valósított meg (ugyanaz 2021 azonos időszakában csak 229 ezer euró volt), és ez a tény biztosan megerősíti a cseh befektető vásárlási szándékát.

Kiváló eredményekkel működik a Porsche horvátországi digitális vállalata

Az elmúlt két évben, amióta megalakult a Porsche Digital Croatia vállalat, az alkalmazottak száma a kezdeti 7-ről 96-ra nőtt, ebből csak a tavalyi évben 45-ről 96-ra. A nyilvánosan elérhető céginformációk alapján 2021-ben a vállalat összevétele 3,1 M euró volt, így feltehetően 2022ben meghaladta a 6 M eurót. A jó ügyvitel további bizonyítékaul szolgálhat az a tény is, hogy a Porsche Digital Croatia horvátországi telephelye a legnagyobb a cég kilenc telephelye közül. A horvát iroda alkalmazottai jelenleg 14 különböző digitális projekten dolgoznak. A projektek közül egyik a legfontosabb az OTA (over the air) autópálya alkalmazás.

Az Air France, a TAP és a British Airways beszüntetik zágrábi járataikat

A légitársaságok nagy része csökkenti, vagy teljesen beszünteti járatait Zágrábból. A portugál TAP beszünteti a Zágráb – Lisszabon közvetlen járatot, az Air France pedig napi két járat helyett heti hét alkalommal repül. A British Airways a tervezett 14 helyett csak hatszor indít járatot egy héten a horvát fővárosból. Ezek a megszorítások nem sokkal azután érkeztek, hogy a légikikötőt működtető MZL Zagreb vállalat bejelentette az utasszolgálati díjak emelését. Az elemzők szerint a járatok csökkentésének és beszüntetésének nem lesz következménye a repülőtér üzleti eredményeire, de gondot okoz az a tény, hogy a zágrábi repülőtér nem követi a térség repülőtereinek fejlődését. Belgrád az idén 30, Split 16 új járatot vezet be. Szakértők szerint, az MZL döntéseinek nagy része – a bejelentett áremelés is – a zágrábi repülőtér lemaradásához vezet majd más repülőterekkel szemben.

II. ENERGETIKAI HÍREK

Zágrábban ZEZ Sunce néven alapítottak szövetkezetet naperőművek építésére

Zágrábban megalakult a naperőműépítési projektek megvalósítását célzó ZEZ Sunce szövetkezet. Az alapítók egyelőre nem pontosították, hogy mely városokban tervezik a 10 naperőmű építését, de felszólították a polgárokat és a mikrovállalkozókat, hogy csatlakozzanak a kezdeményezéshez. A 2026-ig kiépítendő naperőművek teljes tervezett teljesítménye 2 MW, azzal, hogy az erőművek egyenkénti teljesítménye 100 kW és 300 kW közötti lesz. A potenciális projektek szempontjából eddig mintegy 20 várost térképeztek fel, de a konkrét terveket csak pár hónapon belül hozzák majd nyilvánosságra. A szövetkezet február folyamán várja a tagság iránt érdeklődők jelentkezését, a szükséges 30 ezer euró alaptőkét pedig a tagdíjakból tervezik fedezni. A természetes személyek számára a minimális részesedési díj összege 300 euró, a jogi személyek számára pedig 1.000 euró. Egy tag legfeljebb 20 ezer euró értékű részesedést vásárolhat. Az első projekt elindításához a ZEZ

terve szerint mintegy 200 ezer euróra lesz szükség. A szövetkezet tagjai az első számítások szerint évi 5%-os hozamra számíthatnak, vagyis hosszútávú befektetésről van szó, melynek hozama magasabb, mint a kereskedelmi bank által fizetett kamat a lekötött pénzeszközökre. A pénzbeli hozam mellett a szövetkezet célja a helyi önkormányzatok fejlesztése is, mert a nyereség egy része közhasznú projektekbe lesz visszaforgatva. Az első projektek a befektetők saját fogyasztásának kielégítésére szolgálnak majd, de a későbbiekben a megtermelt villamosenergiát az energiapiacon is értékesíteni kívánják.

Forrás: Magyarország Nagykövetsége, Horvátország